

Bruselj, 18. september 2026
(OR. en)

13422/26

Medinstitucionalna zadeva:
2026/0286 (COD)

AUDIO 107
TELECOM 436
COMPET 1095
JEUN 214
MI 908
DIGIT 237
CONSOM 267
DATAPROTECT 290
JAI 1179
DISINFO 64
CT 110
ENT 231
CES 19
CDR 206
CODEC 1710

SPREMNI DOPIS

Pošiljatelj:	za generalno sekretarko Evropske komisije: direktorica Martine DEPREZ
Datum prejema:	17. september 2026
Prejemnik:	Thérèse BLANCHET, generalna sekretarka Sveta Evropske unije
Št. dok. Kom.:	COM(2026) 680 final
Zadeva:	SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU Pristop na ravni EU k zagotavljanju varnosti otrok na spletu

Delegacije prejmejo priloženi dokument COM(2026) 680 final.

Priloga: COM(2026) 680 final

EVROPSKA
KOMISIJA

Bruselj, 17.9.2026
COM(2026) 680 final

SPOROČILO KOMISIJE EVROPSKEMU PARLAMENTU IN SVETU

Pristop na ravni EU k zagotavljanju varnosti otrok na spletu

1. Uvod

Digitalni svet omogoča dostop do znanja ter nudi priložnosti za povezovanje in ustvarjalnost. Vendar poslovni modeli platform, ki so zasnovani tako, da čim bolj podaljšajo čas, preživet na spletu, vodijo do izjemno velike spletne aktivnosti in lahko izkoriščajo ranljivosti otrok. Glede na raziskavo Eurobarometer iz leta 2026 najstniki na spletu v povprečju preživijo 4,5 ure na šolski dan, ob koncu tedna pa kar 6,1 ure na dan¹.

Razpoložljivi dokazi kažejo, da prej ko otroci začnejo uporabljati splet, več časa bodo verjetno preživel pred zasloni. Tisti, ki so družbene medije začeli uporabljati pred 10. letom starosti, poročajo, da pred zaslonom ob koncu tedna preživijo 7,5 ure na dan, tisti, ki so jih začeli uporabljati po 14. letu starosti, pa pred zasloni preživijo 5,7 ure na dan. **To še povečuje pritisk na duševno zdravje mladih, ki še nikoli ni bilo bolj ogroženo.** Vsak tretji najstnik občuti stres ali se počuti socialno izključenega in trpi zaradi težav s koncentracijo. Vsak četrti otrok se trenutno na spletu srečuje s škodljivimi in zaskrbljujočimi vsebinami, ki segajo od nasilja in sovražnega govora do pritiska glede telesnega videza in napačnih informacij. Vsak četrti doživlja tudi spolno nagovarjanje na spletu pred 18. letom starosti, vključno z neželenimi prisilnimi spolnimi interakcijami in raznimi oblikami pridobivanja otrok za spolne namene². Čeprav je lahko prizadet vsak otrok, so nesorazmerno ogroženi ranljivi otroci, dekleta in fantje pa se soočajo z različnimi vrstami tveganj.

Poleg tega je bilo ugotovljeno, da je **digitalno odvrčanje pozornosti eden temeljnih vzrokov za padec učne uspešnosti naših otrok**, kar potrjujejo rezultati Programa mednarodne primerjave dosežkov učencev (PISA) OECD za leto 2025. Digitalno odvrčanje pozornosti vpliva na učenje mladih in se uvršča med ključne dejavnike za vse nižje stopnje temeljnih spretnosti v EU. Čezmerna uporaba družbenih medijev in preživljanje časa pred zasloni povzročata zlasti nezadostno sposobnost ocenjevanja informacij, ugotavljanja povezav med več viri in kritičnega razmišljanja.

Razvoj problematičnih vsebin, ustvarjenih z umetno inteligenco, kot so globoki ponaredki ali nevarni nasveti klepetalnih botov ali spremljevalcev z umetno inteligenco, to vprašanje še zaostrojuje. Pritisk za izmenjavo intimnih slik vpliva na vsakega desetega najstnika, kar pomeni milijone mladih po vsej Evropi. To ni le pasivna izpostavljenost in ni omejeno na digitalni svet. Take vsebine ustvarjajo, spodbujajo in nagrajujejo tvegano vedenje, od škodovanja drugim, samopoškodovanja, vključno z motnjami hranjenja, do nepremišljenega vedenja, ki se snema zaradi iskanja pozornosti in potrditve, kar ima v nekaterih primerih usodne posledice.

Unija že ima vzpostavljene trdne temelje za zaščito mladoletnikov na spletu. Akt o digitalnih storitvah od spletnih platform zahteva, da pri izbiri možnosti glede osrednje zasnove svojih storitev upoštevajo varnost mladoletnikov. Regulativni okvir EU vključuje tudi celovite zaščitne ukrepe za otroke na spletu pri uporabi storitev pretočnega predvajanja, spletnih iger, spletne trgovine na drobno in izdelkov umetne inteligence. Splošna uredba o varstvu podatkov določa posebna pravila in zaščitne ukrepe glede uporabe osebnih podatkov, vključno z osebnimi podatki otrok. Pravo EU o varstvu potrošnikov, vključno z direktivo o nepoštenih poslovnih praksah, ščiti mladoletne osebe kot ranljive potrošnike.

Izvrševanje te zakonodaje je ključna prednostna naloga Komisije. Komisija je na primer na podlagi akta o digitalnih storitvah sprejela izvršilne ukrepe proti podjetjema ByteDance in Meta zaradi zasvajajoče zasnove njunih vodilnih spletnih platform TikTok oziroma Facebook

¹ Vpliv prekomernega preživljanja časa pred zasloni in družbenih medijev na duševno zdravje mladih – junij 2026 – raziskava Eurobarometer.

² <https://www.childlight.org/reports/itl-interim-update-2026>.

in Instagram ter nezadostnega zagotavljanja primerne starosti na Facebooku in Instagramu. Komisija je sprejela tudi izvršilne ukrepe proti platformi X zaradi ustvarjanja in razširjanja posnetkov spolne zlorabe otrok s strani njegovega bota Grok. Komisija in nacionalni organi prek mreže za sodelovanje na področju varstva potrošnikov obravnavajo primere škodljivih praks, tudi na področju spletnih iger in e-trgovanja³. Organi za varstvo podatkov so prav tako ukrepali proti podjetjem Meta, TikTok, X in drugim v zvezi z zlorabo osebnih podatkov otrok.

Vendar **obstoječa pravila ne zadoščajo**. Sedanji zakonodajni okvir EU ne določa najnižje starosti za dostop do platform in storitev, ki imajo za starost neprimerne ali tvegane elemente in vsebine. Prav tako ni popolne prepovedi pogostih problematičnih elementov, kot so neskončno drsenje, pretirano število obvestil ali škodljivi priporočilni sistemi. Poleg tega obstoječi okvir Unije ne zagotavlja dovolj velike uskladitve in zadostnih podrobnosti glede odpravljanja elementov zasvajajoče zasnove pri digitalnih izdelkih in storitvah, dostopnih mladoletnikom. Prav tako ne zagotavlja pravne varnosti v zvezi s sistemi za preverjanje starosti in pravno odgovornostjo tehnoloških podjetij za zasnovo njihovih storitev.

Po napovedi v govoru o stanju v Uniji leta 2025 je bila vzpostavljena **posebna skupina**, zadolžena za svetovanje predsednici Komisije glede razvoja evropskega pristopa k zagotavljanju varnosti otrok na spletu. Vključevala je različne skupine deležnikov in je pridobila mnenja strokovnjakov z različnih področij, tako iz Unije kot iz partnerskih držav. Na podlagi njenih posvetovanj je bilo pripravljeno poročilo njenih sopredsednikov, v katerem so navedene njihove ugotovitve in ključna priporočila⁴.

Hkrati je bila varnost otrok na spletu priznana kot svetovni izziv, ki zahteva tesno sodelovanje med partnerji. Nedavna izvensodna poravnava z družbo Meta v Združenih državah kaže, da se ponudniki storitev zdaj zavedajo, da s pravnega in družbenega vidika vse bolj veljajo za odgovorne za varnost otrok, katerim ponujajo svoje storitve⁵. V EU številne države članice razmišljajo o različnih zakonodajnih pobudah za zaščito mladoletnikov na spletu, zlasti z določitvijo najnižje starosti za dostop do nekaterih storitev⁶. **Vendar so nedavna dogajanja jasno pokazala, kako pravno zapleteno je to vprašanje** ter da sta potrebna osredotočen in sorazmeren pristop ter zaščita temeljnih pravic⁷.

Glede na navedeno je **odločno, celovito in takojšnje ukrepanje na ravni Unije najprimernejši način** za učinkovito in hitro spopadanje s takšnim obsegom in resnostjo tveganj, s katerimi se srečujejo otroci na spletu. To predstavlja učinkovit odziv na nedvoumne pozive Evropskega sveta, sozakonodajalcev in ključnih deležnikov, ki zagovarjajo potrebo po skupnem evropskem pristopu za enako zaščito vseh otrok po vsej Uniji, ko se znajdejo na spletu. Evropi bo omogočilo, da enkrat za vselej omeji obsežen in škodljiv dostop tehnoloških podjetij do evropskih otrok, da bodo ti lahko živeli brez algoritmov. Ker „Evropa verjame, da bi morali otroke vzgajati starši in ne algoritmi“.

³ V podjetju *Star Stable Online* je na primer mreža za sodelovanje na področju varstva potrošnikov preiskala neposredno nagovarjanje otrok k nakupu, taktike vsiljive prodaje in nejasne informacije o valutah znotraj igre ter podjetje pozvala, naj predstavi zaveze za izboljšanje svojih praks. Poleg tega se v okviru mreže proti podjetjema Temu in Shein izvajajo usklajeni ukrepi zaradi kršitev potrošniškega prava v zvezi s temnimi vzorci, lažnimi popusti in drugimi nepoštenimi poslovnimi praksami.

⁴ Child safety online: Protecting and empowering minors in a digital world (Varnost otrok na spletu: zaščita in opolnomočenje mladoletnikov v digitalnem svetu), na voljo na naslovu https://commission.europa.eu/document/download/d833504d-5ec3-4fac-945f-38e7d0bd5326_en?filename=Special-panel-report.pdf.

⁵ <https://www.oag.state.va.us/media-center/news-releases/3105-attorney-general-jay-jones-announces-a-17-billion-landmark-settlement-with-meta-with-353-million-guaranteed-for-virginia>.

⁶ Osnutek zakonodaje se pripravlja ali se o njem pogaja v 17 državah članicah.

⁷ <https://www.conseil-constitutionnel.fr/decision/2026/2026911DC.htm>.

2. Za celovit in ambiciozen evropski pristop: akt EU KIDS

Pristop Unije bi moral mladoletnikom omogočati, da izkoristijo ogromni potencial digitalnih storitev, hkrati pa jih zaščititi pred zlorabo in izkoriščanjem. **Omejiti mora dostop tehnoloških podjetij do naših otrok in ne obratno.** Poudariti mora, da imajo ključno odgovornost za zasnovo varnih spletnih prostorov ponudniki digitalnih storitev. Upoštevati mora, kako se zrelost otrok med odraščanjem razvija in kakšna je vloga njihovih skrbnikov, ne da bi nanje neupravičeno prelagal odgovornost. Pristop Unije bi zato moral biti celovit, skupen in starosti primeren ter temeljiti na dejanskih tveganjih, s katerimi se otroci soočajo na spletu. Temeljiti bi moral na otrokovih pravicah kot temeljnih pravicah v skladu z Listino EU o temeljnih pravicah, pri čemer bi moral najprej upoštevati otrokovo korist.

Z **aktom EU KIDS**, sprejetim s tem sporočilom, **se predlaga enoten vseevropski sklop pravil, ki zagotavljajo enako raven zaščite za vse otroke** po vsej Uniji, skupaj s **sklopom orodij za starše in skrbnike**⁸. Predlog bo zmanjšal tveganje razdrobljenosti med državami članicami in podjetjem v EU zagotovil jasno pravno varnost pri delovanju na enotnem trgu.

Predlog se bo uporabljal za „družbene medije“, tj. skupino storitev, ki predstavljajo največje tveganje za mladoletnike. To so storitve družbenih medijev, platforme za izmenjavo videov in spletne igre, ki pomenijo posebna tveganja glede zasnove za mladoletnike, ter klepetalni boti z umetno inteligenco in spremljevalci z umetno inteligenco kot virtualna orodja, ki lahko mladoletnikom svetujejo v zvezi z duševnim zdravjem in osebnim razvojem. Predlog ne bo usmerjen v storitve, ki so zasnovane in se upravljajo za namene izobraževanja ali s strani javnih organov, niti se ne bo uporabljal za industrijsko umetno inteligenco ali pisarniške izdelke z umetno inteligenco. Predlog bo vseboval **kombiniran pristop (i) najnižje starosti na ravni EU in (ii) zahteve glede varne zasnove.**

2.1 Najnižja starost za družbene medije na ravni EU

Dostop otrok do platform ostaja ključno vprašanje in to, ali lahko imajo svoj osebni račun, z vidika tveganj pomeni veliko razliko. Ob upoštevanju tega predlog **platformam družbenih medijev prepoveduje dostop do otrok, mlajših od 13 let, in določa najnižjo starost na ravni EU, pri kateri lahko mladoletniki odprejo svoj račun, in sicer 15 let**, hkrati pa zagotavlja postopen pristop. In sicer:

Otroci, mlajši od 3 let, ne bi smeli imeti dostopa do nobene naprave z zaslonom. Pri tej starosti so otroci večinoma izpostavljeni tveganjem v zvezi z medosebnimi odnosi kot pasivni uporabniki digitalnih medijev. Ta tveganja se pogosto pojavijo, kadar se starši in skrbniki namesto neposredne interakcije zanašajo na uporabo zaslona, da pomirijo ali zamotijo majhne otroke, kar lahko vpliva na njihovo zmožnost koncentracije, jezikovni razvoj, razvoj vida ter socialno in čustveno rast. Starši in skrbniki bi zato morali dajati prednost osebni interakciji, omejiti svoj čas na družbenih medijih, ko skrbijo za otroke, in jih ne izpostavljati zaslonom.

Otroci, stari 3 leta ali več in manj kot 13 let, ne bi smeli biti izpostavljeni družbenim medijem. Vendar lahko ponudniki platform za izmenjavo videov ponujajo otrokom prijazne storitve, npr. izobraževalno gradivo ali starosti primerno zabavo, ki jo lahko skrbniki svojim otrokom dovolijo gledati v nadzorovanem okolju. V ta namen morajo platforme staršem ali skrbnikom ponuditi enostavno orodje, ki jim omogoča, da kadar otroku dovolijo dostop do svojega računa, omejijo njegovo uporabo na take otrokom prijazne storitve, čas, ki ga lahko otrok preživi na računu, pa na eno uro na dan. Ta pristop je v skladu s priporočili soprodsednikov posebne skupine in omogoča, da se otroci med odraščanjem počasi seznanjajo

⁸ Opredelitev starševstva bo skladna z nacionalno zakonodajo v vsaki državi članici EU.

s tehnologijo. Še vedno jih ščiti pred kakršnim koli nedovoljenim poseganjem in elementi zasvajajoče zasnove, ki bi jim sicer lahko bili izpostavljeni.

Za otroke, stare 13 let ali več in manj kot 15 let, lahko starši ali skrbniki vzpostavijo „mini“ račune za družbene medije in platforme za izmenjavo videov, za katere bi veljala najnižja dovoljena starost 13 let. Ti računi bi imeli strogo omejen nabor funkcij in bi bili pod starševskim nadzorom. Družbeni medij bi omogočal omejeno število izključno medvrstniških stikov, omejen pa bi bil tudi čas, ki ga lahko otrok vsak dan preživi pred zaslonom, in sicer na eno uro na dan. Starši in skrbniki bi lahko poleg tega svojo starševsko odgovornost izpolnjevali s spremljanjem in nadzorovanjem uporabe otrokovega računa prek namenske aplikacije za skrbnike.

Najstnikom, **starim 15 let ali več in manj kot 18 let**, bi bilo dovoljeno, da na družbenih medijih in platformah za izmenjavo videov odprejo svoj samostojni račun, ne da bi za to potrebovali odobritev staršev, ob zagotavljanju, da še vedno lahko dostopajo samo do okolja z vgrajeno varnostjo. V tem obdobju je vloga staršev in skrbnikov še vedno bistvena.

2.2 Varna zasnova

Poleg zgoraj navedenih ukrepov akt EU KIDS določa, da morajo biti vse storitve, ki spadajo na področje uporabe, zasnovane varno ob upoštevanju strogih pravil in načel. To bo zagotovilo varno in starosti primerno izkušnjo. To zlasti pomeni:

- **odsotnost elementov zasvajajoče zasnove**, kot so neskončno drsenje, umetna obvestila ali nekatere funkcije nagrajevanja,
- **regulirane priporočilne sisteme**, kar vključuje možnosti izbire, prilagoditve in nadzora priporočene vsebine, preprečevanja učinkov kompulzivnega pregledovanja vedno novih vsebin ter preseganje priporočilnih pristopov, ki temeljijo na odzivu,
- **varne nastavitve računa** za ohranjanje zasebnosti vsebine, privzeto onemogočenje tveganih nastavitvev in nedvoumno obveščanje mladoletnikov,
- **odsotnost neželenih stikov s strani drugih uporabnikov**. Neznani uporabniki ne bodo mogli stopiti v neposreden stik izven odobrenih povezav, potrebno bo izrecno dovoljenje za dodajanje v skupine, blokiranje bo enostavno in anonimno,
- omogočanje otrokom, da **enostavno prijavijo škodljive vsebine** in hitro dostopajo do **podpornih orodij**,
- zagotavljanje učinkovitih in starosti primernih **orodij za starševski nadzor**.

Ta pravila in načela bodo dopolnjevale prilagojene zaveze glede spletnih iger, klepetalnih botov in spremljevalcev z umetno inteligenco, kar bo omogočilo koregulativni pristop na podlagi samoregulacije industrije. Zahteve bi veljale tudi za trgovine s programskimi aplikacijami in bi temeljile na sedanjih dobrih praksah samoregulacije. Uporabljati bi morale dosledne ocene primernosti glede na starost in mladoletnikom, mlajšim od določene starosti, onemogočati dostop do aplikacij, kot so spletne igre.

2.3 Preverjanje starosti

Predlog ureja tudi **sisteme za preverjanje starosti, ki ohranjajo zasebnost in so dostopni**, ter način njihovega delovanja.

Z aktom EU KIDS bodo ponudniki storitev družbenih medijev in platform za izmenjavo videov obvezani **preveriti starost, ko uporabnik odpre nov račun**. To bi se doseglo z uporabo orodja EU za preverjanje starosti ali drugih orodij, zagotovljenih s strani javnih organov, ki zagotavljajo enakovredno raven točnosti, zanesljivosti, robustnosti, zasebnosti, varnosti, nediskriminacije in nevsiljivosti. Za obstoječe račune bi se namesto splošnega preverjanja starosti za nazaj uporabljali sorazmerni pregledi. To bi se na primer zgodilo, če je bil račun ustvarjen že pred več leti ali je vezan na kreditno kartico, povezano z imetnikom računa. Zlasti pri spletnih igrah se bo za vsako igro zahtevalo **obvezno priporočilo glede starosti**, ki se bo strogo izvrševalo s preverjanjem starosti v trgovini s programskimi aplikacijami, preden se igra lahko prenese.

2.4 Izvrševanje

Za zagotovitev učinkovite zaščite otrok je ključnega pomena strogo izvrševanje. Akt EU KIDS temelji na obstoječi **strukturi izvrševanja** iz akta o digitalnih storitvah in akta o umetni inteligenci. Dokazno breme za dokazovanje skladnosti z novimi pravili nosijo ponudniki storitev. Zato bodo zelo velike spletne platforme morale neodvisnemu revizorju predložiti načrt za doseganje skladnosti, slednji pa bo moral temeljito oceniti novo storitev, funkcijo ali funkcionalnost. Komisija lahko od ponudnika zahteva, da predlaga popravne ukrepe, če na podlagi poročila revizorja meni, da načrt za doseganje skladnosti vsebuje kakršne koli pomanjkljivosti. Akt uvaja tudi pristojbino za nadzor za učinkovito financiranje in podpiranje dela Komisije na področju izvrševanja in nadzora v EU. V strukturi izvrševanja bodo imele **prednost pritožbe, ki so povezane z mladoletniki**.

Ker tehnologija hitro napreduje, predlog predvideva **klavzulo o pregledu**, da bi se upoštevala morebitna potreba po posodobitvi regulativnega okvira.

3. Dopolnilni ukrepi

3.1. Dopolnilni regulativni ukrepi EU

Akt EU KIDS bo določil posebna pravila za tiste digitalne storitve, katerih uporaba predstavlja največje tveganje za varnost in razvoj mladoletnikov. Osredotočen je na pristop postopnega dostopa in zagotavljanje, da imajo nekateri elementi zasnove vgrajeno varnost. Hkrati moramo zagotoviti, da je pri vseh storitvah in izdelkih, s katerimi se lahko otroci srečujejo na spletu, zagotovljena varnost mladoletnikov ter da poslovne prakse, ki jih dosežejo, ne ogrožajo njihovega zdravja ali varnosti.

Prihodnji **akt o digitalni pravičnosti** in revizija **uredbe o sodelovanju na področju varstva potrošnikov** sta ključna priložnost, da se zaščita otrok in najstnikov postavi v središče potrošniškega prava EU. Akt o digitalnih storitvah bo posodobil horizontalna pravila o varstvu potrošnikov pred škodljivimi poslovnimi praksami na spletu, ki vplivajo tudi na otroke kot mlade potrošnike, kot so manipulativne digitalne prakse podjetij v odnosu do potrošnikov, nepoštena tehnike oblikovanja cen, problematično trženje s pomočjo vplivnežev ter težave z digitalnimi pogodbami in naročninami. Komisija bo revidirala tudi uredbo o sodelovanju na področju varstva potrošnikov, da bo zagotovila strožje izvrševanje v korist vseh, s poudarkom na mladoletnikih, pri čemer bo izhajala iz izvrševanja v okviru akta EU KIDS in ga dopolnjevala. Pri pripravi revidirane uredbe bo preučila načine za boljše usklajevanje izvrševanja med nacionalnimi organi za varstvo potrošnikov v čezmejnih primerih ter centralizacijo preiskovalnih in izvršilnih pooblastil na ravni EU v posebnih primerih.

Poleg tega bo Komisija predlagala revizijo **direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah**. Določila bo kategorije škodljivih vsebin, pred katerimi morajo platforme za izmenjavo videov zaščititi mladoletnike, in pojasnila uporabo avdiovizualnih pravil EU za vplivneže kot ponudnike vsebin.

Poleg razvoja ustreznega regulativnega okvira in njegovega učinkovitega izvrševanja mora odziv Unije temeljiti na vrsti podpornih ukrepov, kot so tisti, opisani v nadaljevanju.

3.2 Opolnomočenje otrok in mladih z izobraževanjem

Prvič, **izobraževanje je ključno za spodbujanje razvoja vsakega otroka**, saj mladoletnikom zagotavlja ustrezno znanje za boljše razumevanje spletnega okolja in jim omogoča razlikovanje med primernim in tveganim vedenjem, tudi na spletu. Zato je bistveno, da mladi pridobijo spretnosti, ki jih potrebujejo za varno in odgovorno sodelovanje na družbenih medijih+, tudi v okolju vedno večje uporabe umetne inteligence.

Glede na navedeno bo Komisija sprejela **izobraževalni sveženj** za podporo šolam pri njihovih prizadevanjih za spodbujanje digitalnih spretnosti in spretnosti na področju umetne inteligence, ozaveščanje in krepitev odpornosti med mladoletniki, **tudi z izobraževanjem učiteljev in vodstvenih delavcev v šolah** o vplivu družbenih medijev+ na duševno zdravje in kognitivni razvoj. V zvezi s tem sta ključnega pomena psihološka podpora in celovito, starosti primerno izobraževanje.

Prihajajoči izobraževalni sveženj bo še bolj **v ospredje postavljal izobraževanje o pismenosti na področju umetne inteligence**, tudi prek okvira EU in OECD za **umetnointeligentno pismenost za osnovnošolsko in srednješolsko izobraževanje**, ter podpiral šole pri razvoju strategij za spodbujanje digitalne dobrobiti otrok s poudarkom na njihovi varnosti in opolnomočenju. Obravnaval bo tudi zagotavljanje varne, interoperabilne evropske infrastrukture za digitalno izobraževanje in pedagoško zanesljivih izobraževalnih vsebin ter pomagal zmanjšati strateško odvisnost Evrope na področju izobraževalne tehnologije.

Centri za varnejši internet, ki jih sofinancira EU, že zagotavljajo učinkovito in zaupanja vredno pomoč pri zagotavljanju varnosti otrok na spletu. Zaradi svoje nacionalne prisotnosti, širokega dosega in specializiranega strokovnega znanja je mreža dragocen partner držav članic pri razvoju in izvajanju učinkovitih nacionalnih strategij za varnejše in boljše digitalno okolje za otroke. Komisija se namerava na te dosežke opreti pri pripravi **smernic o novih pravilih, prilagojenih** za različne skupine, vključno z otroki, skrbniki, izobraževalci, šolami in regulatorji. To bo vključevalo spletne seminarje, zgodnje odkrivanje škode, upravljanje starosti primerne dostopa ter varno uporabo klepetalnih botov in spremljevalcev z umetno inteligenco. Države članice bi morale na podlagi teh dosežkov okrepiti svoja prizadevanja v nacionalnem, regionalnem in lokalnem okviru.

Kar zadeva financiranje, Komisija v okviru programa **Obzorje Evropa** že financira raziskave o varnosti otrok na spletu. Delovni program za leto 2026 vključuje učinek uporabe digitalnih orodij zunaj šole ter za komuniciranje o rezultatih izobraževanja in duševnem zdravju, ustrezni projekti pa se bodo začeli izvajati leta 2027. Poleg tega lahko Komisija opredeli **nove prednostne naloge financiranja raziskav** ter priložnosti za podporo varnim storitvam in inovacijam, osredotočenim na otroke, z neposrednimi zasebnimi in javnimi naložbami.

Hkrati bi bilo treba sprejeti ukrepe za **zagotovitev, da otroci čas preživljajo tudi zunaj spletnega sveta**. Komisija prek programa Erasmus+ podpira nesplesne prostore in dejavnosti, saj so ključni za razvoj otrok, ker prispevajo k spodbujanju zdravega udejstvovanja in ponujajo alternative uporabi zaslonov. Zato spodbuja države članice, naj razširijo dostop do cenovno

dostopnih športnih in umetnostnih dejavnosti, mladinskih klubov, knjižnic in skupnostnih prostorov. Države članice in regije EU bi morale v celoti izkoristiti razpoložljiva nacionalna sredstva in sredstva EU za zagotovitev ustrezne infrastrukture za učitelje, starše in otroke.

Ta prizadevanja bi morala biti del širše, močne kolektivne zavezanosti na ravni Unije in nacionalni ravni za **mobilizacijo vseh razpoložljivih sredstev za izobraževanje, ozaveščanje in izmenjavo dobrih praks**, da se okrepijo mehanizmi za preprečevanje, podporo in zaščito otrok v digitalnem okolju, in sicer na podlagi celostnega pristopa k zaščiti otrok. V zvezi s tem bosta hiter prenos in izvajanje direktive o odgovornosti za proizvode žrtvam izdelkov z napako, vključno z digitalnimi izdelki, omogočila, da zahtevajo odškodnino pod enotnimi pogoji po vsej EU.

3.3 Širši podporni ukrepi EU

Poleg izobraževanja in medijske pismenosti so za zaščito otrok na spletu ključni številni dodatni dopolnilni ukrepi EU. Ti vključujejo celovit pristop k zdravju, zlasti duševnemu, ter boljše sodelovanje in usklajevanje tistih, ki sodelujejo pri obravnavanju spletnih tveganj in kaznivih dejanj zoper otroke.

Komisija je leta 2023 že sprejela sporočilo o celovitem pristopu k duševnemu zdravju, ki vključuje 20 vodilnih pobud in možnosti financiranja v višini skoraj 1,3 milijarde EUR. Pobuda je v večji meri osredotočena na vključevanje in podporo ranljivim skupinam, kot so otroci in mladi. Komisija zdaj skupaj z Unicefom razvija **zbirko orodij za preprečevanje**, ki bo oblikovalcem politik pomagala bolje podpirati duševno in telesno zdravje otrok. Zbirka orodij bo predstavljena ob svetovnem dnevu duševnega zdravja oktobra 2026. Obravnavala bo tudi izzive v zvezi z vplivom digitalizacije na duševno zdravje otrok. Poleg tega Komisija sodeluje s Svetovno zdravstveno organizacijo pri **krepitvi zmogljivosti v sistemih zdravstvenega varstva na področju duševnega zdravja**, ki obravnavajo tudi digitalne dejavnike duševnega zdravja mladih.

Otroci so lahko tudi žrtve kaznivih dejanj. Kadar se pri kaznivih dejanjih na spletu otroci znajdejo v vlogi žrtve, storilca ali obeh, se uporablja pravni red EU na področju kazenskega procesnega prava, zlasti direktiva o pravicah žrtev in direktiva o procesnih jamstvih iz leta 2016. Kar zadeva preprečevanje kaznivih dejanj, se uporablja materialni pravni red EU na področju kazenskega prava, vključno zlasti z direktivo o boju proti spolni zlorabi otrok.

Kazniva dejanja, ki so jim izpostavljeni otroci na spletu, segajo od kaznivih dejanj iz sovraštva, trgovine z ljudmi, zlorab in spolnega izkoriščanja do novačenja v organizirani kriminal in nasilni ekstremizem ali terorizem. Organi EU in nacionalni organi, ki izvršujejo različno zakonodajo, bodo še naprej sodelovali ter si hitro izmenjevali informacije in podatke, da bi omogočili najvišjo raven zaščite mladoletnikov. S prihajajočim **akcijskim načrtom za zaščito otrok pred kriminalom** se bo poskušal zagotoviti skladen in celovit odziv na različna tveganja, s katerimi se otroci srečujejo v zvezi s kaznivimi dejanji, in sicer tako na spletu kot zunaj njega. Njegov cilj bo čim bolj zmanjšati izpostavljenost otrok kriminalu ter okrepiti zmogljivosti organov odkrivanja in pregona ter drugih pristojnih organov za preiskovanje in pregon kaznivih dejanj, ki prizadenejo otroke. Osredotočen bo na podporo otrokom pri njihovi izkušnji z nacionalnimi shemami kazenskega pravosodja. **S pristopom, osredotočenim na otroka, bodo otrokove pravice in koristi v središču vseh pobud.**

3.4 Mednarodno sodelovanje

EU je v skladu s svojo mednarodno digitalno strategijo doslej sodelovala z Avstralijo, Brazilijo, Kanado, Singapurjem, Združenim kraljestvom in Japonsko, da bi zaščitila otroke na spletu, ter sooblikovala skupen sklop načel skupine G7 v zvezi z mladostniki na spletu⁹. Dodatno je prispevala k razpravam na večstranski ravni, vključno z Združenimi narodi¹⁰. Krepitev sodelovanja z našimi mednarodnimi partnerji ostaja prednostna naloga za učinkovito zaščito mladostnikov na spletu. Pristop k blaženju vpliva umetne inteligence na otroke prek klepetalnih botov in spremljevalcev, ki se uvaja z aktom EU KIDS, **krepi na pravicah in tveganju temelječi pristop EU k umetni inteligenci**, ki je zanimiv za številne partnerje po vsem svetu. Na splošno bo enotni pristop k zaščiti otrok na spletu po vsej EU povečal učinkovitost tega mednarodnega sodelovanja, saj bo zagotovil močno referenčno točko za sodelovanje s partnerji pri doseganju ciljev te pobude.

3.5 Spremljanje

Pomembno je, da se nenehno analizirajo razvoj digitalnih storitev za mladostnike, njihov vpliv na mladostnike in učinki pobud, sprejetih v Uniji. **Komisija bo** ob podpori deležnikov, vključno z mladinskimi organizacijami in organizacijami za pravice otrok, otroci in združenji staršev, **redno ocenjevala napredek**. Spremljala bo vpliv in učinkovitost svežnja ukrepov, povezanih s tem sporočilom.

Pri tem se bodo spremljali **učinki in morebitna potreba po prilagoditvi okvira za minimalno starost**, da se vzpostavi strukturiran in reden sistem zbiranja podatkov za razumevanje spletne izkušnje, ki jo doživljajo mladostniki po vsej EU. Ta okvir bo temeljil na udeležbi otrok, zlasti prek platforme EU za udeležbo otrok v okviru strategije EU o otrokovih pravicah in pobude BIK+ (Boljši internet za otroke+). Temeljl bo na raziskavah, delu v okviru akta o digitalnih storitvah in delu Evropskega centra za algoritemsko preglednost, ki spremlja, kako se razvijajo varnost otrok na spletu, nastajajoče tehnologije in vzorci uporabe.

Spremljanje bo osredotočeno zlasti na učinke na duševno zdravje mladih. Zajelo bo tudi pozitivne razsežnosti spletnih izkušenj otrok, vključno s tem, ali in v kolikšni meri se mladostniki počutijo opolnomočene in varne na spletu ter kako je njihov čas pred zaslonom porazdeljen po različnih dejavnostih.

4. Zaključki in naslednji koraki

To sporočilo določa okvir, ki temelji na jasnem prepričanju: za varnost svojih izdelkov so v prvi vrsti odgovorna tehnološka podjetja. **Starši, in ne algoritmi, bi morali vzgajati evropske otroke.**

Zgraditi moramo digitalni svet, v katerem bodo lahko naši **otroci odraščali svobodno in varno**, zaščiteni z vrednotami, za katere se zavzema Evropa. Evropa mora biti najboljši kraj za odraščanje in kraj, kjer se lahko uživa starost. To je standard, na podlagi katerega je treba presoјati ta odziv.

Posebna skupina je predložila dokaze. Institucije Unije morajo zdaj skupaj z državami članicami, sektorjem, civilno družbo, šolami in družinami **zagotoviti spremembe, h katerim pozivajo otroci in starši po vsej Evropi** – svet, ki je zasnovan ob upoštevanju njihove dobrobiti.

⁹ Ki so jih nato potrdili voditelji Brazilije, Egipta, Kenije, Indije in Južne Koreje.

¹⁰ Skupni sklop načel skupine G7, ki opredeljujejo boljše zaščiten in varnejši digitalni prostor za mladostnike.

Komisija bo:

- predlagala **akt o digitalni pravičnosti**,
- predlagala **revizijo uredbe o sodelovanju na področju varstva potrošnikov**,
- predlagala **revizijo direktive o avdiovizualnih medijskih storitvah**,
- predstavila **akcijski načrt za zaščito otrok pred kriminalom** in
- predstavila **izobraževalni sveženj**.